МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Педагогічний факультет

Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій

СИЛАБУС ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»

Спеціальність А3 Початкова освіта

Галузь знань А Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
початкової освіти та освітніх інновацій
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Педагогічний менеджмент
Викладач (-і)	проф. Оліяр Марія Петрівна
Контактний телефон викладача	0971537294
E-mail викладача	maria.oliyar@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Згідно розкладу

2. Анотація до курсу

Предметом вивчення навчальної дисципліни є оволодіння студентами знаннями про основні підходи в розвитку сучасного педагогічного менеджменту.

Зміст освітньої компоненти включає: принципи педагогічного менеджменту, сутнісні характеристики державного управління освітою, організаційні форми управлінської діяльності в ЗЗСО, функції керівника школи як менеджера освіти, аналіз, планування, організацію та контроль як основні функції педагогічноо менеджменту.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: формування компетентності майбутніх учителів початкових класів у галузі сучасного педагогічного менеджменту.

***Основні цілі навчальної дисципліни*:** формування у майбутніх педагогів управлінської компетентності; оволодіння теоретичними основами менеджменту сучасного закладу загальної середньої освіти; ознайомлення з найбільш значущими та перспективними сучасними педагогічними ідеями й теоріями організації та управління освітнім процесом у ЗЗСО; засвоєння основних функцій, принципів та методів педагогічного менеджменту в ЗЗСО.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:
КЗ-4. Здатність працювати в команді, міжособистісної взаємодії.
КЗ-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
КЗ-9. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимої корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
КЗ-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності:
СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній

діяльності.

СК-5. Здатність до проєктування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.

Програмні результати навчання:

ПР-02 Управляти складною професійною діяльністю та проєктами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.

ПР-07 Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових, індивідуальних, особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР-08 Організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.

ПР-13 Організовувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проєктувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.

ПР-16 Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

ПР-17 Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх в професійній діяльності.

5. Організація навчання курсу	
Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / Вибірковий
Восьмий	Спеціальність 013 Початкова освіта	Четвертий	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість год.		
	Лекції	**Практ. заняття**	**Самост. робота**
Тема 1. Педагогічний менеджмент як сучасна теорія управління освітою.	2 год.	2 год.	5 год.
Тема 2. Державне управління системою освіти в Україні.	2 год.	4 год.	10 год.
Тема 3. Загальні основи управління ЗЗСО.	2 год.	2 год.	10 год.
Тема 4. Керівник ЗЗСО як менеджер освіти.	2 год.	4 год.	10 год.
Тема 5. Зміст внутрішньошкільного менеджменту.	2 год.	4 год.	10 год.
Тема 6. Внутрішньошкільний контроль як функція педагогічного менеджменту.	2 год.	2 год.	15 год.
ЗАГ:	12 год.	18 год.	60 год.

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Структура розподілу балів, які студенти упродовж семестру можуть отримати: практичні заняття – 45 балів (1-5 балів за відповідь або презентацію); контрольна робота – 5 балів; самостійна робота – 10 балів; творчі завдання (есе, міні-дослідження, розроблення варіантів пед. ситуацій, проєкт) – 20 балів. Підсумкове тестування – 20 балів. Максимальна сумарна кількість балів – 100. Здобувач може отримати додаткові бали за результати неформальної освіти, що відображають зміст окремих тем навчальної дисципліни (але не більше 10 балів) відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf)

Вимоги до письмових робіт	Передбачена одна письмова контрольна робота (1-5 балів), що складається з 2 теоретичних питань (2 бали) та 1 практичного (3 бали). Термін написання для денної форми навчання – 8-й тиждень; для заочної форми – електронний варіант. Творчі завдання (есе, розроблення варіантів педагогічних ситуацій, міні-дослідження, проєкт) оцінюються 1-5 балами кожне.
Практичні заняття	Відповіді та виступи на практичних заняттях оцінюються від 1 до 5 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – залік.

7. Політика навчальної дисципліни

1. Виконання завдань, пропуски та відпрацювання. Інформація щодо результатів тестування, виконання індивідуальних / групових робіт, презентації результатів самостійної роботи, загальна оцінка змістового модуля в цілому надається кожному здобувачу індивідуально. Неприпустимими є плагіат та списування. Інформація щодо оцінки виконання індивідуального (творчого) завдання надається здобувачеві після представлення (у т. ч. публічного) результатів виконання роботи. Результати виконання індивідуального творчого завдання надаються згідно розкладу практичних занять. Письмові роботи виконуються відповідно до тематики лекцій, зазначених у силабусі. Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf)

2. Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників: «Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»; «Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»; «Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника». Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.

3. Відвідування занять. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf).

Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf), «Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf).

4. Неформальна освіта. Результати неформальної освіти зараховується відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf).

8. Рекомендована література

Основна

1. Боднар О.С. Менеджмент педагогічного персоналу закладу загальної середньої освіти. Тернопіль: Крок, 2021. 380 с.
2. Волкова Н.П. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. К., 2012. 616 с.
3. Григораш В. В. Організація діяльності керівника школи. Х. : Основа, 2011. 224 с.
4. Державний стандарт початкової освіти. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text
5. Закон України «Про освіту». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text
6. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text
7. Ілляшенко С. М. Інноваційний менеджмент : підручник. Суми : Університетська книга, 2010. 334 с.
8. Коберник О. М. Менеджмент в освіті : навчальний посібник. / О. М. Коберник, М. І. Гагарін. 3 вид. Умань : ВПЦ «Візаві». 2017. 242 с.
9. Крисюк С. В. Державне управління освітою : навч. посіб. К. : НАДУ, 2009. 220 с.
10. Лебідь О.В. Управління початковою школою : навч. посіб. Бердянськ, 2015. 311 с.
11. Лосєва Н. М. Сучасний підхід до вивчення особистості керівника освіти / Н. М. Лосєва, Е. К. Степаненко. Педагогіка і психологія. 2010. № 3. С. 64–73.
12. Лунячек В. Е. Педагогічний менеджмент : навчальний посібник. 2-е вид., випр. Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2015. 512 с.
13. Мармаза О. І. Менеджмент освітньої організації . Х.: ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с.
14. Найдьонов І. М. Основи освітянського менеджменту: навч. посіб. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2019. Ч. 2. 270 с.
15. Нестуля О. О., Нестуля С. І., Кононец Н.В. Основи лідерства: електронний посібник для самостійної роботи студентів.– Полтава : ПУЕТ, 2018. 241 с.
16. Нємець Л. М. Педагогічний менеджмент : навчально-методичний посібник для студентів першого курсу магістратури спеціальності 014.07. Середня освіта (Географія) / Л. М. Нємець, К. Ю. Сегіда, М. О. Логвинова. Харків, 2019. 86 с.
17. Марія Оліяр. Інноваційність у вищій педагогічній освіті: реальність та перспективи. Гірська школа Українських Карпат. 2021. № 25. С. 88–92.
18. Павлютенков Є. М. Мистецтво управління школою. Х. : Основа, 2011. 320 с.
19. Педагогічний менеджмент : навчальний посібник / В. Е. Лунячек. 2-е вид., випр. Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2015. 512 с.
20. Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С.Г. Немченко, В.В. Крижко, О.С. Боднар, В.В. Радул, О.М. Старокожко, Ю.І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ: БДПУ, 2022. 506 с.
21. Maryna Netreba, Valentyna Bilyk, Mariia Oliiar, Khrystyna Martsikhiv, Lesia Stoliarchuk. Educational Issues in the Development of Postmodernism: a Retrospective Review and Current Trends. Postmodern Openings. 2020. Vol. 11, Issue 2, Supl.1. P. 288–300.
22. Mykola Pichkur, Mariia Oliiar, Iryna Rozman, Oksana Petrenko, Irina Demchenko, Liliya Ryabovol. Explenation of Paradigm Methodology of Specialists in Higher Education System. Vocational Training Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala. 2020. Vol. 12, № 1, Supl.1. P. 267–292. 0,2 др. а.

Основні нормативно-правові документи:

1. Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-

protsesu.pdf)
2. Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf).
3. Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/).

Допоміжна

1. Державне управління у сфері освіти : конспект лекцій з дисциплін нормативної частини магістерської програми за спеціальністю «Державне управління у сфері освіти» / [Н. Г. Протасова, С. В. Крисюк, Т. О. Лукіна та ін.] ; [за заг. ред. Н. Г. Протасової]. К. : НАДУ, 2012. 60 с.
2. Лізинський В.М. Ідеї до проектів і практика керування школою. Харків: Ранок, 2007. 160 с.
3. Павлютенков Є. М. Основи управління школою : Метод. матеріал / Є. М. Павлютенков, В. В. Крижко. Х. : Видавнича група "Основа", 2006. 176 с.
4. Проектний менеджмент для інноваційного розвитку освітніх організацій України: навч. посіб. для підготовки магістрів за спеціалізаціями «Управління навчальним закладом» та «Управління проектами», підвищення кваліфікації слухачів, керівників навчальних закладів / З.В. Рябова, А.Б. Єрмоленко, Т.А. Махиня та ін.; за заг. ред. академіка В.В. Олійника, маг. Ф. Фреха; НАПН України, ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти»; КультурКонтакт Австрія. К., 2017. 118 с.

Інформаційні ресурси:

1. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники.) URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal
2. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua
3. Наукова бібліотека Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. URL: http://lib.pnu.edu.ua/

Викладач проф. Марія ОЛІЯР